

A c.-i gesztenyefák lombja alatt

Három hét telt el a szemle díjkiosztó gálaműsora óta. Mindhármuknál ekkor kezdtek mutatkozni az első jelek...

G.K. egy átlagos, ártatlan hétfő este – hétfő volt egyébként a bridge party napja – miközben a tükör előtt próbálta kiválasztani aznapi sminkjéhez leginkább passzoló fülbevalót, egyszer csak arra lett figyelmes, hogy miközben ő maga mozdulatlan, a tükörképe mintha enyhén jobbra-balra mozgatná fejét. Összerezzen, s ijedtében kiejtette kezéből az egyik fülbevalót, amely a lefolyón keresztül már útnak is indult az óceán felé. Ismét a tükörképére nézett, de az továbbra is ingatta a fejét, s alig hallhatóan, mégis egészen kivehetően ezt mondta: ejnye, ejnye. K. kiszaladt a nappaliba, felkapta a távirányítót, bekapcsolta a tévét, hogy elterelje figyelmét az iménti egészen szokatlan és megmagyarázhatatlan történésről. De bármelyik csatornára is váltott, a bemondó minduntalan fejét csóválva csak ezt ismételte: ejnye, ejnye. Ebben a pillanatban pittyent egyet a telefonja, majd szinte azonnal még egyet. Az egyik üzenet P.E.-től, a másik C.G.-től érkezett. Mindkét üzenetben csupán ennyi állt: „Beszélünk kell!!!”

Másnapra szervezték meg a találkát egy kávézóba. P.E. már jócskán a megbeszélrt időpont előtt odaért. Borostás arca sápadt volt, keze enyhén remegett. A szeme alatti vörösesbarna foltok arról árulkodtak, hogy az utóbbi időben nem sokat alhatott. Kávét kért. Mikor a pincér megkérdezte, hogy milyen kávét, E. fejére húzta kapucniját, arcát a ke-

zébe temette, s pityeregni kezdett. A pincér tapintatos volt, visszament a pult mögé, feltette monokliját, s tovább olvasott. C.G. érkezett másodikkal. Hisztérikus nevetését már az utcasarokról hallani lehetett. Belépett a kávézóba, egy pillanatra abbahagyta a nevetést, körbenézett, megpillantotta az asztalnál sírdogáló E.-t, majd ismét hahotázásban tört ki. Erőteljes, hirtelen mozdulattal letépte blúzának egyik ujját, a szája köré tekerte, s közben mutatta a pincérnek, hogy teljesen jól van, nem kér semmit, majd talán egy kicsit később. Jellegzetes, határozott cipőkopogással befutott G.K. is. Hármuk közül messze ő tűnt a legkiegyensúlyozottabbnak. Intett a pincérnek, hogy nem kér semmit, s leült az asztalhoz.

- Mi a fene folyik itt? – kérdezte.
- Bhmhaa ammhma himmamaa haahhkamma vvmrvvmmrbmm!
- Vedd már le azt a szádról, nem értem mit beszélsz! – csattant fel K.
- Valamit rosszul csináltunk, s most lesújt ránk Thália haragja – mondta nagyon tagoltan G., majd tovább vihorászott.
- Fussunk! Fusson ki merre lát! – kiáltotta E., s már pattant is volna fel az asztaltól, mikor K. erősen megragadta a karját, s így szólt:
- Senki sem megy sehova! Azt tettük, amit tennünk kellett, nem igaz? Döntöttünk. Együtt döntöttünk! Akkor most mi bajotok?
- Igen, döntöttünk, de jól döntöttünk? – kérdezte G.



– Meg az a sok badarság, amit összehordtunk...
Ó, egek! Azt nem lett volna szabad – dadogta E.

– Te csak a magad nevében beszélj! Én nem hordtam össze zagyvaságokat, nekem nagyon jó és használható észrevételeim voltak – mondta K.

– Persze, mert te ledoktoráltál, mert te mindent tudsz! – vágott vissza E. dühösen.

– Ne veszekedjete! – sikoltott fel G. A nevetése egyre inkább sírásra kezdett hasonlítani. Így folytatta – Lehet, hogy rosszul döntöttünk... vagy mégse? Vagy... én nem tudom, nem tudom... Kaphatta volna a fődíjat az a másik csapat is, ők is milyen jók voltak, nem?

– Mind jók voltak, mind megkaphatta volna! – tört ki zokogásban E.

– Persze, hogy mind megkaphatta volna. De nekünk valahogy döntenünk kellett, és szerintem jól döntöttünk – válaszolta K. határozottan. – Vagy mégsem?... Nem! Jól döntöttünk! Punktum!

– Biztos? – kérdezte váratlanul a pincér a pult mögül.

– Maga kérem ne szóljon bele! Mégis kicsoda maga?

– Engedjék meg, hogy bemutatkozzam, Molnár Ferenc vagyok.

K. egész testében remegni kezdett. Előntötte a forróság, s arcára valami egészen furcsa vigyor ült ki. Tátozott, mint egy partra vetett hal, tüdejét hiába akarta megtölteni levegővel, nem ment. Majd egyszer csak, mint föld mélyéről a forró láva tört ki belőle a hang.

– Fereeeeenc, Feriii, Ferikém – sikított fel K., s legalább ilyen hangos ordításban tört ki G. és E., de az nem a rajongás vagy az eufória által gerjesztett kiáltás volt, hanem a rémületé. A halálos,

vérfagyasztó rémületé. S abban a pillanatban E. hirtelen felpattant, az asztalt, a székeket felborítva, mint aki esztét veszítette, rohant ki a kávéházból. G.-ből ismét feltört a neurotikus kacaj, a szomszéd asztalról felkapott egy sörösüveget, szélét az asztalhoz ütötte, s fegyverét maga elé tartva hadonászott, majd ő maga is a kijárat felé vette az irányt.

– Gyere már! – kiáltott oda K.-nak, aki továbbra is, mint aki kővé dermedt, csak állt, s nézte, hogyan tükröződik a napfény Molnár Ferenc gyönyörű, magas homlokán.

Ekkor E. visszaroht a kávézóba, felkapta K.-t, s csakhamar, a három zsűritag esztét veszítve rohant át a főtéren, a piacon keresztül, le egészen a folyóig, s mint ágyúszó elől menekülő zavarodott lovak, a végzettel nem törődve rohantak bele a sodró vízbe, majd átjutva a túlsó partra, menekültek tovább, mígnem a lenyugvó Nap teljesen el nem nyelte egyre törpülő alakjaikat a horizonton.

Három év telt el a szemle díjkiosztó gálaműsora óta. Azóta G., K., és E. a charentoni intézet falai közt leltek új, barátságos, nyugalmas otthonra. Itt az élet egészen más volt. Kiszámítható és kiegyensúlyozott. Szerdánként borsóleves, meggyes kalács és este drámacsoport. Ám míg a bentlakók zöme boldogan rohant a foglalkozásra (hisz a főkolompos, bizonyos d.S., meglehetősen beleváló és kreatív fickó volt), a három zsűritag ez idő alatt inkább elvonult, s egymás mellett egy-egy kényelmes pihenőágyon heverészve bámulta a csillagokkal zsúfolt nyári égboltot a gesztenyefák oltalmazó lombja alatt.

Pálfi Ervin



Villáminterjú Bezdánnal és Muzslyával

Tegnap két előadást láthatott a topolyai közönség. Egyet a muzslyai és egyet a bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoportjától. A bezdániai fiatalabb generációját, Kővágó Jácintot, Nikolin Aleksandrát és Bálits Dávidot kérdeztem színjátszó karrierjükről. Míg a muzslyaiak közül a Héba-hóba színjátszó csoport színésznői, vagy fogalmazhatnék úgy is, hogy Smith úr két neje, Molnár Csilla és Törköly Noémi mesélt az előadásról.

BEZDÁN

Mióta foglalkozol színjátszással és hogyan kerültél a társulathoz?

Kővágó Jácint: 2017-ben kezdtem el színjátszani, majd három évre rá beajánlottak a felnőtt csoportba, mivel kellett egy beugró egy nagyobb darabba, és onnantól már jött magától a többi szerep.

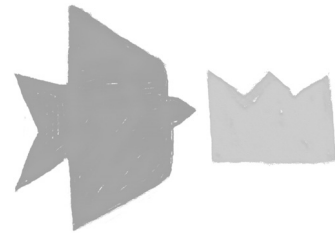
Nikolin Aleksandra: Körülbelül három éve csatlakoztam a társulathoz azért, mert szeretem a színészetet, és ez lett a hobbim.

Bálits Dávid: Én is körülbelül három éve kezdtem. Egy kisfilmet forgattunk a barátaimmal, amikor rájöttem, hogy tetszik a színjátszás, és beajánlottak a színjátszó csoportba. Azóta is aktív tagja vagyok a társulatnak.

Hogyan élted meg a szereped?

Nikolin Aleksandra: Nagyon élveztem a szerepem, tetszett, mert nem szokványos számomra ez a fiús viselkedés, nagyon bele tudtam magam élni.

Kővágó Jácint: Ahhoz képest, hogy egy idősebb személyt kellett eljátszanom, lehet, hogy egy kissé megfiatalítottam, de szerintem jól sikerült.



MUZSLYA

Kérlek, mesélnél a próbafolyamatról?

Molnár Csilla: A próbafolyamatról rengeteget lehetne mesélni. Az az igazság, hogy egy kicsit későn kezdtünk hozzá, február 20-án volt az első olvasópróbánk, és körülbelül két hét után kezdtünk mozogni, de ugyebár akkor még a díszlet sem volt teljesen meg, időközben készült el. Kevés időnk volt színre vinni a darabot, nem egész két hónap. Sőt, egyik színjátszónknak egészségügyi problémái adódtak, és ebből kifolyólag őt le kellett cserélni.

Kit alakítasz, és mennyire volt nehéz a bőrébe bújnod?

Molnár Csilla: Mary Smithet alakítom, valójában nem volt nehéz feladat, mert a magánéletemből tudtam meríteni a karakterformáláshoz. Ugyebár én is egy feleség vagyok, és így könnyebb egy aggódó feleséget eljátszani, mintha csak egy lány lennék.

Törköly Noémi: Barbara Smithet alakítom, a második feleséget. Nem volt nehéz a bőrébe bújni, mert megtaláltam a hasonlóságot kettőnk között, szeret szépítkezni és hisztizni egy kicsit. Gyorsan rákaptam a szerepre.

Milyen esetleges új tapasztalatot tudsz magaddal vinni ebből a munkafolyamatból?

Törköly Noémi: Ez az első komolyabb szerepem, most voltam először főszereplő egy színdarabban. Megtanultam jobban fogadni a kritikát, megértettem, hogy nem feltétlenül vagyok olyan jó, mint ahogyan azt képzelem, és lényegében még jobban megtanultam, mit is jelent csapatban dolgozni.

Mendrei Zsolt

MARA



A Lusztig család tizenhárom tagja veszett oda Auschwitzban. **Lusztig Júlia**, az édesanya nem élte túl a haláltáborot, de lányának, Máriának, sikerült elkerülnie a táborba kerülést: Újvidéken bújkált keresztény papírokkal. Ő és lánya, Milena, életben maradt.

Máriát mindig is a színpad vonzotta. Egy évvel az I. világháború kirozása előtt született.

Kisgyermekként balett-táncosnő szeretett volna lenni, de mivel alacsony termetű volt, Bécsben német nyelvtanári diplomát szerzett. A II. világháború után már **Dimitrijević Lusztig Mara** néven megalapította 1949-ben Topolyán a Járási Magyar Népszínházat. Légüres térnek érezte az akkori körülményeket; reményt, hitet szeretett volna önteni újra az emberekbe a színház által. Intézményének tízéves fennállása alatt évente négy-hét bemutatót tartottak, száznál is több előadást játszottak Vajdaság-szerte harmincezres közönségüknek. Molière-, Gogol-, Ibsen-, Shakespeare-, Sartre-darabokat vittek el a sokszor színházzal sohasem találkozó publikumnak. *Hamlet* című előadásukat a belgrádi angol nagykövét is megtekintette. A színház megszüntetése 1959-ben érvágás volt az igazgatónak, de felülemelkedett a történeteken: sok színészenek segített elhelyezkedni Újvidéken, Szabadkán, többben közülük vezető színészek lettek.

Mara ezután rádiódráma-szerkesztőként és dramaturgként tevékenykedett Újvidéken. Nyugdíjba vonulását és férje halálát követően az Amerikai Egyesült Államokba költözött lányához. 1992-ben tüdőrákban hunyt el Princetonban. Életét és munkásságát a bátorság járta át. Nem volt megalkuvó. Ha tíz férfi közé kellett bemennie a költségvetésről vitáznia, bement. Örökösei szerint otthon néha kevés volt a bútor, mert Mara azzal töltötte fel a hiányos színpadképet. Önfeledt pillanatokat szerzett térségének, amiről még ma is beszélgetnek a délutáni gőzölgő levelek felett.

Mara kesztyűje is túlélte a II. világháborút egy dobozban Topolyán, a régi Csirkepiac utcai egykori házukban. Majd Marával együtt a kesztyű is Amerikába került, ahol unokájának kutyája – mivel szerette a bőrt – letépett belőle egy részt. Lánya, **Milena Dimitrijević Goldsmith** ajándékozta a múzeumnak a kesztyűt.

Vastag Gázsó Hargita
főmuzeológus – múzeumpedagógus,
Topolya Község Múzeuma

Terék Anna: Nyomot hagy rajtunk minden

Valahogy úgy képzeltem el mindig is az emlékképeket, mintha sok vizet – legyen az sírás vagy a torkunkra szaladt tó vize – csöpögtetnénk élmenyeinkre, ettől az élet, az elmúlt idő kissé feloldódik, s a képek, mintegy beleáznak az emberbe. Egyes színek élénkebben, egyes részletek keveredve a többivel, a számunkra jelentős alakok összemosódnak szokásainkkal, s van, ami meg sem érinti bőrünket.

Nyomot hagy rajtunk minden. Még az is, amire nem tudunk visszaemlékezni. Még az is, amiről azt hisszük, sohasem változtatott rajtunk.

Azt hittem, mindenre vissza tudok emlékezni majd, amit valaha éreztem, amit valaha láttam, ami valaha körülvett, s amiről azt hittem, olyan mélyen égett belém, egy szoba, egy fintorgó arc, vagy egy város képe, hogy mindig otthon leszek majd benne. Otthon leszek ebben az emlékezésben.

Emlék nem csak az, ahogy a vízparton ülve néztük, hogy csúszik a tó alá a nap, nem csak az érintések bevésődése, amikor először égettük meg a kezünket. Emlék a környezet, a fizikai tér, s a benne elhelyezkedő testek, tárgyak, melyek olykor kiszorítanak bennünket, vagy amik miatt éppen azt érezzük, hogy befogad ez a világ.

Emlék a szél hajlított fűszálak íve, emlék a fakapu, a téglák színe, a vakolatlan fal, a díszes oromzat, a mezők távolsága és a folyton kissé poros levegő. Anyánk arca összemosódva a kony-



Brinda Léna
Dobó István Oktatói Gimnázium és
Köznevelési K.I. 3/2
Topolya

haablakon át beszűrődő fénnel, a frissen mosott függöny illata, apánk bizonytalan két karjával, ahogy még vizesen akasztja vissza a vásznat a karnisra.

Mind emlék, vagy legalábbis lehetőség az emlékre, az emlékezés aktusára, hogy milyen volt a város, és milyenek voltunk mi, ebben a városban. Emlék a megjegyzés, a felismerés és maga az érzés, mely ezekből fakad, valami kavarodás, mely nem csak konkrét tárgyakat, személyeket mutat, ha visszagondolunk, hanem a hangulat, fejlődésünk egy-egy állomása, akár egy hétköznap, egy pillanat, kiragadva az élet folyamatából.

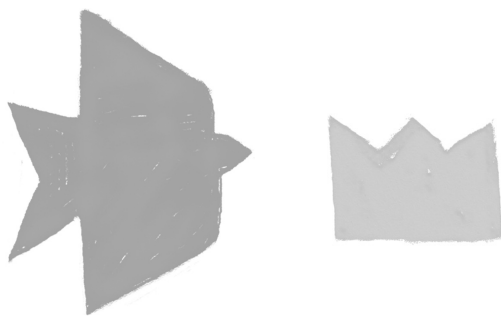
Közeledni és távolodni kell. Látni az egészet. Aztán csak a részleteket látni. Kartávolságról, egészen közletről, két lépéssel hátrébb.

A házak, a mező, Topolya, a várostól való távolodás és a városhoz való közeledés jelenti igazából az otthonot. Ezek a képek közelítenek és távolodnak, apró részletet mutatnak, majd egészen messziről, a határból mutatja meg az otthonot, a várost, benne az embert. A képek összességükben egy nagyobb egységet mutatnak, amely segítségével végre megláthatunk valamit, akár saját tükröződésünket, akár azt, amit eddig nem hagyunk soha tudatosan bevésődni. Maga az aktus, hogy újra és újra távolra kell kerülnünk a megszokottól, hogy közeledhessünk ismét, szükséges ahhoz, hogy az ember hazataláljon.

Ahogy a festékes víz a papíron szárad, úgy párolog el belőlünk az otthonunk képe, a város képe, s marad bennünk egy lenyomat, egy helyenként homályos, helyenként erekbe vágóan éles vonal, mely tájékozódásunkhoz segít.

Támpontok ezek az elmosódott virágok, az elmosódott mezsgye és a por, hogy ha el is fordítja fejét az ember, tudja, milyen messzire érdemes menni, ezekkel, a lelkébe ivódott képekkel.

Közeledni és távolodni kell, hogy lássuk a házat, a várost, a határt, amiben lakunk, ahol otthon voltunk, s hogy keresni tudjuk a helyünket újra és újra benne.



Volt egyszer egy színház... – V. rész

Nagyellért János, előadásrészletek és emlékek a távolból

Cikksorozatunk ötödik részében a topolyai Járási Magyar Népszínház színészeről, Nagyellért Jánosról szóló művészportré első részéből megismerhetjük a színművészt művésztársai szemén keresztül. A videó azért is különleges, mert egy általa elmondott verset is hallhatunk és egy részletet egy 1958-as előadásból. A második videó is igazán izgalmas és különleges, mert a kiállítás megnyitója után a múzeum egy érdekes kis csomagot kapott a tengerentúlról. Ha kíváncsi az olvasó, mit is tartalmazhatott a csomag, tekintse meg a videót, melynek QR-kódja alább található. A videók mellett továbbra is szemezgetünk a kiállításból, így ebben a részben is olvashatnak a kiállítás anyagát képező írásokból. Fogadják szeretettel! ☺

A topolyai Járási Magyar Népszínház 1959-ben ünnepelte fennállásának tizedik évfordulóját. Az ünnepi alkalomra egy kiadványt is megjelentettek, amelyben **Dévíts Imrének**, a színházi tanács tagjának köszöntője is olvasható:

„Csupán egy évtized múlt el [...], s ennyi idő alatt senki sem teremthet valami »csodát«. Főleg nem színházban. Ennyi idő még csak nem is jubileum. Inkább számadás, visszapillantás lehet – erőgyűjtés újabb távlatok elé. Mégis, mindannyian büszkék vagyunk erre a tíz évre. Mégis mindannyian tudjuk, hogy kultúrpolitikánk egyetemes sikere testesült meg a színház alapításában. Nekünk benne vált valósággá sok-sok jelszavunk, ami azelőtt csak ábrándunk lehetett. Azóta... ezer előadás, nem kevesebb, mint negyedmillió nézőjének mosolyából-könnyéből font dús csokrot az a tizenegynéhány tagot számláló együttes. Azóta százak tapsoltak szerte Vajdaságban színházunknak, mert az eljutott Tartományunk legeladottabb zugába is. Fáradhatatlan lelkesedéssel vitték a »szép szót«. Akadályt nem ismertek. Dermesztő hidegben, elviselhetetlen hőségben, vonaton vagy autóbusszon, szekéren vagy gyalog, de

eljutottak mindenhová. Ezért már rég mindannyiunk – egész Vajdaság – színháza a topolyai Járási Népszínház.”

A színház további sorsáról **Virág Gábor** ír monográfiájában, tőle tudjuk, hogy a szakértők: a színészek, a rendezők, az igazgatók és a kulturmunkások 1959 tavasza óta vitatták és latolgatták egy új, egységes vajdasági magyar színház megteremtésének feltételeit, 1959. szeptember



A *Volt egyszer egy színház...* című kiállításban rádiós hangfelvételekkel is emlékeznek az egykori Járási Magyar Népszínház társulatának tagjaira. Ebben a részben *Valahogy mindig másként játszott* című, **Nagyellért János** művészportréjának első része hallható, melyben ő maga mondja el Radnóti Miklós *Sem emlék, sem varázslat* című versének részletét. Ezután **Vajda Tibor**, **Nagyellértné Kiss Júlia**, **Baráczius Zoltán** beszélnek Nagyellértről, végül pedig a topolyai Járási Magyar Népszínház Bródy Sándor *A dada* című előadásából hallható részlet, 1958-ból.

Hangok: Nagyellért János, Vajda Tibor, Nagyellértné Kiss Júlia, Baráczius Zoltán
Szerző: Lakner Edit

Hangmérnök: Morvai Ferenc
Zenei szerkesztő: Gyuráki Ilona
Bemutató: 2004. február 7. – Vajdasági Rádió és Televízió – Hangjátékműsor
Vizuális megjelenítés: artNova
Tervezőgrafikus: Lillart Webdesign
Fotók: Gazdag Gábor, Sinkó Gizella, Süveges Eta, id. Virág Gábor

Fordítás: Pató Angéla
Lektor: Dunja Pešut

Vizuális megjelenítés: artNova
Tervezőgrafikus: Lillart Webdesign
Fotók: Gazdag Gábor, Sinkó Gizella, Süveges Eta, id. Virág Gábor

Együttműködő partner: Vajdasági Rádió és Televízió

27-én pedig az első sajtóközlemény is megjelent ebben a témában.

A JKSZ Tartományi Bizottságának javaslatára 1960. január elsejével egyesült a szabadkai, a zentai és a topolyai járás, az illetékesek a két magyar népszínházat, a topolyait és a szabadkait egyesítették azzal a céllal, hogy a „jugoszláviai színjátszás újabb lendületet kapjon”.



A *Volt egyszer egy színház...* című kiállítás megnyitója után postai küldeményt kapott a múzeum New Jersey-ből, **Dimitrijević Mara**, a topolyai Járási Magyar Népszínház egykori vezetőjének lányától, **Goldsmith Dimitrijević Milenától**.

Nagy kíváncsisággal merültek bele a csomag tartalmába, hiszen az Mara személyes tárgyait, színházi plakátokat, kiadványokat, cikket és Milena levelét tartalmazta. Öröm volt számukra mindezt kézbe venni, hiszen a színház életéből alig maradt valami fotókon és néhány plakáton kívül.

A kisfilmben **Oláh Tamás** dramaturg, teatrológus, a kiállítás társkurátora mutatja be a postai küldemény tartalmát, mely Topolya Község Múzeumának gyűjteményébe került a család jóvoltából.

Oláh Tamás - dramaturg, teatrológus
Fotók: Szerda Zsófia
Fordító: Pató Angéla
Lektor: Dunja Pešut
Tervezőgrafikus: Lillart Webdesign
Felvételkészítő és vágó: artNova

Forrás: Topolya Község Múzeumának YouTube-csatornája; a *Volt egyszer egy színház...* című kiállítás anyaga

Összeállította: Guci Mónika

Ma a Találkozó színpadán

A közös munka két perspektívája

A Szabadkai Középiskolások Diákotthonának színjátszói és vezetőjük egymásból és egymásra építkeztek. És tudjuk, hogy ez a módszer különösen hatékony tud lenni a fiatal korosztálynál. A Palicsi Színjátszó Grund pedig sokszereplős, nagy gárdával és erős „hátszéllel”, szakmai háttértámogatással jön az idei Találkozóra. Tartsanak velük és velünk ma is!

Szabadkai Középiskolások Diákotthonának színjátszói, Szabadka

A Középiskolások Diákotthonának színjátszó csapatára leginkább az jellemző, hogy folyamatosan változik és megújul. Ugyanis a diákok csak a középiskolai tanulmányaik alatt laknak a kollégiumban, ez maximum 4 évet jelent. Ennek megvannak az előnyei és hátrányai egyaránt. Szeretnek sokat játszani, a játékból pedig rendszerint komoly dolgok is megfogalmazódnak. Az aktuális problémák, az örök igazságkeresések, társadalomkritikák... ezek a témák foglalkoztatják a fiatalokat.

A csapat közösen dolgozik. Az ötleteket megvitatják, és ha indokoltnak tartják, a javaslatokat beépítik az előadásba. Ez igazából a legszebb része a folyamatnak, a közös munka.

Jártak már sokszor a KSZFV-n, részt vettek a Bácsfeketehegyi Gyermekszínjátszó Műhelytalálkózón is. Szép elismeréseket kaptak, különdíjakat zsebelhettek be.

Tizenvalahány éve egyszer nyertek első díjat is a KSZFV-n.

A Szabadkai Középiskolások Diákotthonának színjátszói bemutatják:

Egypercesek kánona – Örkény István egyperces novelláinak alapján (40')
Alternatív drámajáték

Rendezte: Papp Bartusz Karolina

A rendező munkatársai: a társulat tagjai

Szereplők:

Molnár Gábor Luca, Dózsai Adél, Varnyú Krisztof, Dévity Tamás

Palics Magyar Művelődési Egyesület, Palicsi Színjátszó Grund, Palics

A Grund lassan tíz éve működik, jelenleg már három korcsoporttal. Tavaly beköltöztek az egyesülettel együtt a Palicsi Művelődési Központba, így már valóban színházat csinálhatnak. Idén három bemutatóval készül a társulat.

A társulat eddigi díjai a Találkozón:

2021 – A zsűri Bambach Róbert-díjjal tüntette ki a Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátszó Grundját a *Tiszta szívvel* című produkció színpadra állításáért. Az előadás rendezője Kalmár Zsuzsa.

2022 – A zsűri Bambach Róbert-díjjal tünteti ki a Palics Magyar Művelődési Egyesület Palicsi Színjátszó Grundját a *Kreón, avagy ellenében a szélnek* című dráma színpadra állításáért. A darab rendezője Mezei Zoltán.

A Palicsi Színjátszó Grund bemutatja:

Dés László – Böhm György – Horváth Péter – Koresmáros György – Nemes István: *Valahol Európában* (110')
Musical

Rendezte:

Mezei Zoltán
Asszisztens, sűgő: Arnold Ildikó
Koreográfus: Magyar Zsófia, Hajdú Tamás
Zenei munkatárs: ifj. Kucsera Géza
Videó: Baráth Attila
Jelmez: Pesitz Mónika
Díszlet kivitelezés: Palkovity Szabaszián
Plakát: Sűge Réka
Hang és fény: Palatinusz László

Szereplők:

Simon Péter – Hernyák György
Hosszú – Virovkity Iván
Suhanc – Mezei Sára Csenge
Ficsúr – Bajári Roland
Kuksi – Mezei Gergő
Szeplős – Pandurov Lola
Csóró – Brezovszki Anna
Suttyó – Pletikoszity Péter
Professzor – Kőszegi Attila
Pötyi – Sőrös Jázmin
Egyenruhás – Kéri Botond
Tanító – Kuktin Roland
valamint Arnold Zsófia, Sűge Réka, Vida Luca, Lavró Léda Luca, Kis Hanna, Rind Ádám, Misinszki Szonya, Mezei Ádám, Arnold Adél, Urbán Barbara, Szalma Alízia, Nagy Farkas Erik, Kis Stangl Hanna

12 éven aluliaknak nem ajánlott

A vígjáték nem egy könnyű műfaj

A Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület Hébe-hóba színjátszó csoport Ray Cooney *Páratlan páros* c. előadásának zsűrizése

A Muzslyáról érkező Muzslai Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület Hébe-hóba színjátszó csoportja 2022-ben még csak két színészből állt, most azonban hét szereplőt láttunk a színpadon Ray Cooney *Páratlan páros* című vígjátékában, melyet **Kósa Zoltán** rendezett, aki a beszélgetésen el is mondta, utoljára 1987-ben készített ennyire komoly előadást, Örkény István *Tótek* című klasszikusát, s most érezte ismét azt, hogy megint összeállt egy jó gárda, akikkel nagyobb fába vághatja a fejszét. Hozzátette, hogy ezt nem tudták volna megcsinálni, ha nincs **Jenovay Lajos**, aki a nagybecskereki Madách Amatőr Színház tagja.

Pálfi Ervin kezdte az értékelést, s a gratulációk után elmondta, nagyon dicséretes, hogy milyen jól helytálltak egy nehéz darabban, s még azok is, akik először álltak színpadon. *„Miért mondom, hogy nehéz? Mert a néző azt hinné, vígjátékot könnyű játszani, hisz ott vannak a poénok, igen ám, de mindez elképesztő lélekjelenlétet és koncentrációt igényel.”* Szót ejtett a ritmusokról, arról, hogy tudni kell, hol vannak a darabon belül olyan pontok, melyeket jobb egy kicsit megpörgetni. Ezek azon részek, amelyek dramaturgiaiilag szükségesek, de nem túl fontosak. Mivel először játszották nézők előtt az előadást, most mérték le először a visszajelzéseket is. *„Azt látjátok, hogy a szöveg funkcionál, s mennek veletek a nézők, de nektek is figyelnetek kell a jövőben arra, hogy kivárjátok a nevetést, s ne maradjunk le egy-egy poénról emiatt”* – mondta Ervin. **Halász János** játszotta Stanley szerepét, neki is ez az első színészi munkája, figyelnie kell a beszéd tempójára, ami kimért, lassú, a rendezőnek kell ezt egy kicsit korbácsolni, hajtani, hogy néhány mondata nyugodtan legyen gyorsabb. A szemkontaktust nem mindig tartja a partnerrel, pedig ez is lehet egy hu-

morforrás, egy éles szemkontaktusváltás, a reakció élessége plusz poén is lehet. Amikor kiderül, hogy a kis Stanley kábítószeres, Porterhouse felügyelő reakciója is erősebb kell hogy legyen, hogy később a néző következetesen tudjon vele menni, amikor annak lelki problémái kerülnek szóba.

Az előadás egy adott pontján – a felvonásvégget jelezve ezzel –, elsötétül a színpad, ám ugyanonnan folytatódik a jelenet pár másodpercen belül, Ervin szerint erre nincs szükség. *„Mivel nincs átdíszletezés, nincs szükség erre a sötétre. Ha valami történik a szünetben, az más tészta. Mondjuk megpróbál a felügyelő elől meglógni a főszereplő. Ha nincs semmi, akkor jobb, ha kimarad ez a sötét. A teret egyébként remekül kitaláltátok, jól működtek a párhuzamos telefonok, a díszlet két színe, ez mind funkcionális és hiteles, csak egy helyen nem értettem ezen, a teret elválasztó elképzelt vonalon való átjárást, amikor a fotóriporter átsétál, miközben Barbara a másik lakásban jelen van. Itt bennem kialakult egy képzavar. A többi esetben nem zavar, hogy bejöttek, körbejártok, bejátszátok a teret, hisz más nem tartózkodik ilyenkor a színpadon”* – elemezte Ervin, majd áttért a kifelé történő beszéd jelenlétére, hisz néhány ponton megjelenik egyfajta kifelé mondás, ami szintén megzavarja a nézőt, felmerül a kérdés, hogy be akarja őt is vonni a játékba, annak ellenére, hogy nem ezen játékszabályokat fektetik le az elején, hisz a negyedik fal ebben az előadásban végig ott van, mindenki azt játssza, hogy a nézők nincsenek ott a másik felén.

„Azért volt jó választás ez a darab, mert van egy emberetek, aki végigviszi a hátán az egészet, ő Jenovay Lajos, azaz John Smith. Ahogy a végére szétzuhansz, az minden elismerést megérdemel. Ez mind így is van jól, de bizonyos helyzetekben azt éreztem, hogy elfáradtál, amit megértetek, hisz ez egy óriási fajsúlyú szerep, de végig ott lenni, pumpálni az energiákat bele, minden tartalékot be kell lobbantani, előszedni az utolsó zsákot is, mert olyankor a néző azt érzi, hogy megszületik egy euforikus állapot, oda-vissza hőmpolygó energiaáradattal” – vezette végig gondolatát Ervin. Néhány apróbb észrevétele volt még, miszerint figyeljenek arra, hogy a figura a takaráson kívül még két méterig tart, hisz a nézőtér egyik feléről sokkal tovább



Fotó: Szerda Zsófi

látjuk a színészt, akkor is, ha elhagyja a színpadot. Egy másik fontos részlet egy félresikerült párnahajítás kapcsán jutott eszébe:

„**Nagypál Gábor** mondta, hogy ha fizikai cselekvést kell végrehajtani szöveg közben, s még karakterben is maradni, egy pillanatra kikapcsolható a színművészet, s bekapcsolható a színész racionális énjé. Meg kell fogni a párnát, becélozni a partnert, s nekivágni. Vagy akár megcsépelni, hisz Stanley itt meg is érdemelne.”

A szót **Crnkovity Gabriella** vette át, s azzal kezdte mondandóját, hogy óriási feladatot vállaltak be, s nagyon örül, hogy sikerült egy csapatot újra létrehozni, ő személy szerint nem vette észre, ki áll először színpadon, s ki rutinosabb. „Ez azt mutatja, hogy a tapasztaltabbak jól maguk mellé vonták a kevésbé gyakorlottakat, akik pedig tökéletesen alkalmazkodtak. Mindenkinek megvan a saját jó energiája, ami nagyon fontos egy ilyen műfajnál” – mondta Gabriella, majd ő is megdicsérte a díszlet kidolgozását. „A letelején megzavarodtam, hogy mikor melyik térben is vagyunk, ki mászkál át a másik oldalra, később ez már nem zavart. A színpad két szélén, két házban lévő két széket lehet, hogy nem használnám az elején, csak a később megjelenő teljes kavargásban, miután a néző már tökéletesen érti melyik részen mi zajlik éppen.”

Tetszett neki az előadás első telefonbeszélgetése a két feleség között, jól épültek egymásra, s látszik, hogy nagyon be van gyakorolva, sok apró játékkal tűzdelve. Az apróbb játékokat még tovább építette volna az előadásban belül, például a bekötött fejhez való hozzáérést, s ennek lereagálását, de mint mondta, minél többet játszásként, ez majd annál jobban be fog állni, megnyugodni, s tudnak majd hozzáadni, kipróbálni hasonló apró játékokat. „Itt tenném hozzá, hogy legyetek bátrabbak a fizikális részében is a színészi játéknak. Bátran érintetek egymáshoz, vagy lódítsatok a másikon, ha azt kívánja a szituáció vagy a lelkiállapot.” **Törköly Noémit** láthattuk Barbara szerepében, Gabriella bátorította, hogy egészen nyugodtan legyen még dögösebb, erősítsen a karakter ezen részén, azaz legyen bátran örültebb, hisz ott van benne, csak ki kell engedni. „Jani zihálása a telefonba remek volt, nagyon jó kis kabinet rész, ilyenből szeretnék még többet látni, illetve megnézni, hova fut ez ki. Mit okoz



Fotó: Szerda Zsófi

a szereplőnek a zihálás; jön egy szívroham közeli állapot, vagy majdnem összeesik? De megirigyeltem, lehet kipróbálom otthon.” Az utolsó mondatán mindenki jót szórakozott. **Süveg Emmát** láttuk Bobby szerepében, őt is arra biztatta, legyen még felszabadultabb, próbálgassa, ami benne van. Értékelését azzal zárta, hogy figyeljenek arra, hogy ne csak fejjel forduljanak a partner felé, ha vele beszélnek, hanem egész testtel, s már ez a mozdulat is indukálhat a színészen valami pluszt a karakterformálásban, hisz sokkal természetesebben jövő gesztus ez, mint csak fejjel felé fordulni.

Góli Kornélia elmondta, hogy egy jól megírt szöveggel dolgoztak, de nagyon nehéz is éppen ezért, hisz Ray Cooney a káoszra épít, arra, hogy mit cserélnek fel, mit kevernek össze a szereplők. Ez a muzslyaiaknál jól is működött. A már említett tekintetek irányának témájához annyit tett hozzá, hogy Ray Cooney drámái nem igénylik azt, hogy a közönség bevonódjon, erre nincs szükség. „Lehet persze rendezői koncepció is a kifelé beszélés, de nálatok ez nem volt következetes, ezért feltételezem, nem rendezői megoldásból született, ezért ezeket elhagynám” – mondta. A ritmusa pörög, ami nehéz feladat, de vannak helyek, ahol olyan érzés van, mintha nem érkezett volna be a következő szereplő időben, ezért üresjáratnak hat az a pár másodperc. „Ez nem tűnne fel, ha nem egy ennyire dinamikus előadásról lenne szó. Az időzítéseket nehéz megtanulni, de arra bátorítalak titeket, hogy szánjatok rá időt, mert megéri. Ez most a bemutatótok volt, de a sokadik előadás után ez magától kialakul majd, addig pedig oda kell rá figyelni” – javasolta Kornélia. A sötétet szerinte is ki kell hagyni, mert megszakítja a pörgést.

A tér használata neki is tetszett, inspiráló, és jól használta a társulat. Ötleként vetette fel,



Fotó: Szerda Zsófi

hogy több jelenetben használják ki azt, hogy egyszerre üljenek a két különböző térben lévő emberek egymás mellett a kanapén. Javasolta a csöngő hangjának halkítását, hisz szerinte túl hangos volt, megesett, hogy nem hallatszott tőle a beszéd.

„Ebben az előadásban mindegyik szerep iszonyú nehéz, hisz ezek nem természetes, hanem egy kicsit karikatúraszerű figurák. Sokszor vannak olyan helyzetben, ahol úgy kell tegyen az egyik, hogy kvázi nem hallja mit mond a másik. Ilyenkor nagyon piciben, de lehet játszani közben arccal, esetleg elhangozhat egy hangos AHA szócska is, ha a szereplő meghall, felfedez valamit, ezzel nekünk, nézőknek is segíti a történetszál követését. A lényeg, hogy mindez kicsiben történjen, ne vegye el a fókuszot a fő cselekményről. Az a típusú színjátszás, színészi magatartás, amit ez az előadás igényel, nagyon nehéz, kívánom, hogy még sokszor játsszátok, s megérezzétek, ahogy elkezd veletek, bennetek pörögni a szöveg, ahogy egyre biztosabban tudjátok” – mondta Kornélia.

Pálfi Ervin vette vissza a szót, s megjegyezte, hogy azok a szövegek, melyek a színpadon kívülről (kvázi egy másik szobából) hangzanak el, mindenképpen hangosabbak kell hogy legyenek, hogy a közönség utolsó soraiban ülők is hallják.

A darab sokat operál a különböző szexuális orientáltság kifigurázásával is, ez sok poén forrása. Bobby egy meleg férfi, itt egy lány játszotta ezt a szerepet, aki jelmezében egy hippy karaktert idézett. „Ha már megjelenik ez a hippy vonal, a hatvanas évek szexuális forradalma jut eszembe, Emma is lehet bátran kacérabb. Mint egy varázs-

gombáktól repülő hippy nőszemély, aki mindenki-ben egy lehetséges szexpartnert lát, talán még a telefonban is. Ezzel új utakat nyit, s kompenzálja azt is, hogy egy fiatal lány játssza Bobby szerepét” – javasolta Ervin.

Porterhouse felügyelő karaktere is változáson megy át az előadás során, hisz a zárt, mellényes, komoly hölgyből is kijön a háziasszony szerepe, otthonosan kezd mozogni a lakásban. „A karakter fejlődésének ívét sokszor emlegetik, ebben az esetben is történik egy változás, amikor kiderül, hogy a férjét szörnyikémnek nevezi, az pedig őt cicáznak. Itt kijön belőle a huncutság, kiengedi a szellemet a palackból, lehet bátrabbnak lenni, a változást erőteljesebben megmutatni” – mondta Ervin, majd áttért a fránya kellékek életére, hisz az előadásban az ajtó zárjából a kulcs véletlenül kiesett, a néző pedig azonnal azt kezdte figyelni, most hogyan lesz bezárva az ajtó. „A néző, az egy ilyen szemtelen fajta. Ha valami kiesik, leborul, kiömlik, azt mind látja, s a figyelme onnantól csak arra irányul. Ha hasonló dolog megtörténik, keressünk két másodpercet, hogy visszategyük, orvosoljuk a hibát. A kellék tud hálátlan lenni, s néha elkezd saját életet élni a színpadon” – fejezte be ezzel értékelését Ervin.

A beszélgetés végén egy igen fontos nézői kérdés is érkezett, miszerint John Smith, azaz Jenovay Lajos valóban újságpapírt evett-e, de Lajos válasza mindenkit megnyugtató: nem. A papírok közé rejtett rétestésztát tömte a szájába.

Szerda Zsófia

Szódáról, punkokról és kobráról

A bezdáni Petőfi Sándor Művelődési Egyesület színjátszó csoport Ray Cooney *Család ellen nincs orvosság* című vígjátékának zsűrizése

A társulat – bár tavaly nem szerepelt – hosszú évek óta képviseli magát a találkozón. **Foki István**, az előadás rendezőjének bemutatkozásából megtudjuk, az idei szereplésük is az utolsó pillanathban kétségessé vált, kollégájuk hirtelen jött egészségi problémája miatt. A fesztiválon való szereplést **Hám Kláudia** mentette meg (a Főnővér szerepébe Nagy Huanita helyett ugrott be), a mindössze egy próbás beugrásával. Továbbá elmesélte sűrű táncrendjüket, ami a közeli tájelőadásait illeti.

Az értékelést **Crnkovity Gabriella** kezdte.

„A nézők reakciójából érezhettétek, hogy sikeres darabválasztás volt. Látszik, hogy mennyi időt, energiát fektettetek bele. A beugrást nem vettem észre, örülök, hogy bevállaltátok! Továbbá jó a szereposztás, jól viszitek a feladatokat külön-külön, de az összjáték is rendben van! Az előadásnak jó dinamikája van, éltek a komikum lehetőségeivel, sok öltet van benne, jó humorérzéssel. Plusz játékokat visztek bele a szövegkönyvön kívül, nincsenek üresjáratok, magabiztosan közlekedtek a térben, mennek a jeleketek, magabiztosak vagytok” – dicséri a látottakat, majd a beszédtechnikai problémákra hívja fel a figyelmet, általánosságban, több szereplővel kapcsolatban is: a hadarás elvesz a darab érthetőségéből. Erre rácsatlakozik a többi zsűritag is: „Megengedhetitek magatoknak, hogy egy-egy fontosabb résznél lelassítotok! Ray Cooney pörög, és jól pörgetitek. Valószínűleg van egy belső készítés a jó ritmus érdekében, hogy gyorsan beszéljétek. Ezt tudatosan muszáj kordában tartani, le kell lassítani, artikulálni kell, hogy a néző megértse a szituációkat és viszonyokat” – osztotta meg a gondolatait **Góli Kornélia**.

Pálfi Ervin pedig a főszerep fajsúlyosságáról beszélt. (Intermezzoként előtte még megosztotta a hallgatósággal, hogy **Bálits Dávid** hasonlít Martin Nunens brit színészre. Pár nappal ezelőtt Király Sándort, a nagyikindai színjátszó csoport vezetőjét és színészét pedig Quentin Tarantinohoz hasonlította. Ezzel egy új „hagyományt” üdvözölhetünk a zsűrizések alkalmain. ☺). Ervin **Csillag László** játékát, Dr. David Mortimore szerepének megformálását értékelte: „Neked jutott ez a nemes és hálátlan feladat. Természetes módon és jó ritmusban tudsz megszólalni. Ez nagyon jól tesz a vígjáték műfajának. Viszont van egy dolog, amit nem értek: hangerőben indokolatlanul lehalkulsz, és nem tudom, miért van ez. Ilyenkor megakad az előadás ritmusa, ne engedjétek! Vagy másik dolog, ez minden társulatnak tanács: ha szól egy zene, az utána való megszólalás kicsit hangosabb kell legyen, mert



a néző füle hozzászokik a hangerőhöz, és ha nem hangosabban szólaltok meg, elveszik a beszéd. Még egy technikai dolog, ha hátrafelé beszélünk a színpadon, muszáj hangosabban beszélni.” Ezután még néhány jótanács következett a többi zsűritagtól, például, ha maszkot visel a színész, jobban artikuláljon, beszéljen hangosabban, vagy hogy ne bámuljuk a földet a színpadon, csak ha a szerep vagy a szituáció úgy kívánja.

Ervin a színpadi jelenlét megteremtéséről folytatta meglátásait. „Ha bizonytalan vagy a színpadon, a szerepben, nem kell feltétlenül totyogással kifejezni. Próbálgatod meg, hogy helyette földbe gyökerezik a lábatok. Ha megvan a belső töltet, akkor nem fog kelleni ez a felesleges mozdulatsor. Ameddig próbáltok, amíg meg nem születik a dolog érzelmi magja, addig nyugodtan jöhet a fizikai cselekvés, de amint megszületik, akkor azt el kell hagyni. A rendező erre tud figyelni, és segíteni.”

Nelli csatlakozott erre a gondolatra, azzal folytatta, hogy amint előrehaladt az előadás, a szorongás, félelem megszűnésével arányosan a toporgás is abbamaradt.

„Ami nekem hiányzott, az a döbbenet. Van egy szép szituáció, csattan az információ, na, és ott kell hagyni szünetet, hogy a néző megörüljön, hogy megszületett az a bizonyos mondat, amit ő már előre tudott. Ezeket esetleg gondoljátok át, és tegyétek még bele” – tanácsolta. Majd Gabi **Snájder Dalma** alakításával folytatta.

„Amikor Tate nővér megérkezik és olyan nagyon magabiztosan viselkedik, a testével közeledik, játszik, ami egyáltalán nem baj, viszont később ez nem köszön vissza. Nem baj a fizikai közeledés, csak vissza kell ezt hozni. Döntsetek el mi a cél: el akarja mondani (Dr. Mortimore-nak, hogy van egy fia – a szerk.) vagy a régmúlt időt felidézni? Ha szexuális vonal van, akkor azt konkretizálni kell.”

Ervin a punkjelenettel vette át a szót.

„Nagyon jól működött, nagyon jót mulattam rajta, viszont legyen fizikailag feszesebb. Ott álltok több méter magasan egy ablakban, akkor az nem lehet egy petyhüdt állapot! Élet-halál kérdéséről van szó, feszüljenek az izmok! Minél nagyobb a tét a színpadon, annál jobban megy veletek a néző! Fokozódnia kell a feszültségnek. Olyan jó beledögleni egy ilyen szerepbe... Amikor azt érzitek, hogy nincs több energia, akkor kell még rátenni, egy lapáttal dobhatok rá mindig! Mint a pókerben, mindig rátolni egyet. Nézzétek meg ezeket a szituációkat, hogy hol lehet még rátenni. Egészen addig a bizonyos utolsó jelenetig, amikor ketten maradnak a nejevel (David és Rosemary Mortimore – a szerk.), és be kell látni, hogy nincs tovább. Mindannyiótoknak voltak szép pillanatai: Alma (a Nővér szerepében **Kővágó Jázmin** Alma – a szerk.), volt egy olyan hiteles pillanatot, az az őszinte vállrándítás nagyon szépre sikeredett. Fecó (Dr. Mike Connolly szerepében **Nagy (Fecó) Ferenc** – a szerk.), te egy igazi Bendegúz figura vagy, amilyen pikért módon be-beszólogattál, az is nagyon szép volt, pont úgy ahogy azt kell! Majd **Foki Sándor** (Sir Willoughby Drake szerepében) karakterére tért át: “Tökéletesen lefektetted a karakter alapjait, viszont nem mindig a hangerő a megoldás, a tekintettel is lehet szűrni például. Létezik egy színésztechnika: a karteredhez figyelj meg és képzelj el egy állatot. Amikor kérdezték Anthony Hopkinst egy interjúban, hogyan készült Hannibal Lecter szerepére, azt válaszolta, egy kobra-t képzelt a karakterhez. A kígyó nem pislog. Ez teremtette meg a figurának a magját, hogy amikor van az ominózus főjelenete, nem pislogott. Nem kell ezt leutánozni, de tudjátok ezekről, és használjátok a technikákat. [...] És ilyenkor a partner is segít persze úgy, hogy jobban összemegy ettől a szűrős tekintettől.”

Gabi dicsérettel folytatta: „A szódás jelenet. Mindent kihoztatok ebből a jelenetből, amit lehetett. Nagyon dicséretes volt! Továbbá a kisfiú-kislányt is (Leslie szerepében **Nikolin Aleksandra** – a szerk.) szeretném megdicsérni. Annyit javasolnék: ahhoz, hogy eljuss abba az állapotba, hogy szeretetével fiatal felnőtt legyél, ahhoz a darab elején engedd meg magadnak, hogy sokkal pofátlanabb, harsányabb megnyilvánulásaid legyenek, és akkor jobb a két állapot közti kontraszt.” Ervin folytatja a karakter elemzését: „Ezt a borostasmink dolgot feleslegesnek éreztem. Egyértelmű számunkra, hogy fiút játszik. Nézőként elfogodom, hogy fiú! Van egy kihívás is ebben, hogyan játssz fiút, pontosabban: hogy ne játssz nőiséget! Egy olyan kisegítő dolgot használj, ami felesleges szerintem.” Nelli egyetértését fejezte ki, és erősítette a színészt, hogy a szöveg is a segítségére van, bízson benne! Ervin további technikát osztott meg a társasággal: „A ládába mászás jelenettel kapcsolatban [...]: sose könnyítsük meg a partner dolgát, sőt nehezítsük meg azt, mert az fogja szolgálni az előadást és a komikumot! Helyzet szempontjából az a jó, ha a vénember nem megy könnyen bele, ráadásul ez egy plusz játéklehetőséget ad a partnered számára. Akadályt gördítesz elé, így érdekesebb, hálásabb lesz játszani.”

Gabi biztató szavai zárták a zsűrizést. „Folytassátok, kérlek... ha el is mentek a fiatalok, egyre kevesebben vannak, de ti maradjatok, mert megéri folytatni, nagyon jó társaság vagytok!”

Foki István az értékelés végeztével kifejezte háláját a zsűri hasznos gondolataiért. „Örülünk, hogy nem kaptunk annyira negatív kritikát, öröm volt önöket hallgatni, ebből tudunk építkezni, tanulunk belőle!”

Nagy Karina



Fotó: Szerda Zsófi

Holnap a Találkozó színpadán

Költözzenek be holnap délutánra a színházba!

Holnap lesz a leghosszabb napunk. 3-tól, 5-től és este 8-tól is előadást nézhet a topolyai közönség. Kezdünk egy kamaszokról szóló előadással a Zentai Magyar Kamaraszínház Diákszínházainak tolmácsolásában, folytatjuk a Találkozón rég nem látott KEX társulattal, végül pedig a tavalyi házigazdák, a temerini Jáccunk Trupp lép színre a Bolond Istókkal. Szeretettel várjuk a fiatalokat és a régebb óta fiatalokat is!

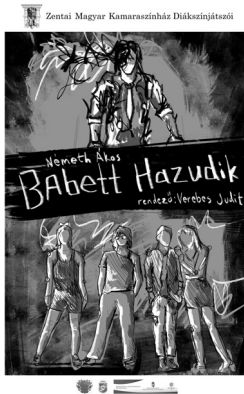
Április 20., csütörtök, 15 óra
A Zentai Magyar Kamaraszínház
Diákszínházai, Zenta

Németh Ákos: *Babett hazudik* (60')

Dráma

Rendezte: Verebes Judit

Az előadásról: Mit tesz egy serdülő, ha a világ zord és kirekesztő? Mi történik, ha csalódik a társaiiban? A szüleiben? Az életében? Elképzeli egy másikat magának. Megálmodja. Ebben az álomban figyelmet kap, és lehet valaki. Vajon mire képes azért, hogy ezt az ideális, elképzelt világot és a magáról alkotott képet megóvja magának? Mindent megtesz, hogy ezt elfogadtassa másokkal. De vajon hol vannak a határok? Ki a felelős? Egy történet szülőkről és serdülőkről, vágyakról, (nem) elfogadásról, felelőségről, álmokról és elsősorban a tinédzser lélekről.



12 éven aluliaknak nem ajánlott

Április 20., csütörtök, 17 óra
KEX, Zenta

Hideg kutyaleves (édes-keserű) (65')

Vígjáték

Dramatizálta és rendezte: Döme Zoltán

Az előadásról: Életünk során mindannyian hordozzuk a saját keresztünket. Kinek kisebb, kinek nagyobb e terhe. Megoszthatjuk terhünket, de átvenni örökre senki nem fogja azt. A történelem folyamán számtalan ilyen esetet is-



merünk. A mi történetünk mind közül a leghíresebb!

Április 20., csütörtök, 20 óra
Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület,
Jáccunk Trupp, Temerin

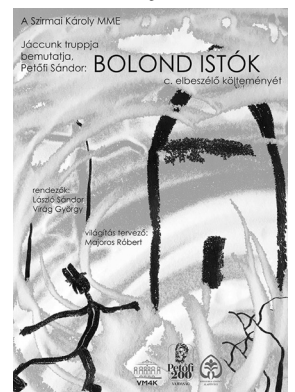
Petőfi Sándor: *Bolond Istók* (60')

Dramatizált elbeszélő költemény

Rendezte: László Sándor

Társrendező: Virág György

Az előadásról: Petőfi Sándor költői munkásságát szemlélve nem a Bolond Istók című elbeszélő költeménye jut először eszünkbe. Nem is igazán juthat, hiszen szerelmi, forradalmi gondolatai még mindig nagyobb, erősebb nyomot hagynak a ma emberének lelkén. Bolond Istók nem az erő eszközével hagy nyomot, sokkal inkább az egyszerűségével, tisztaságával, mely képes emberi sorsok megváltoztatására, megjavítására. A Jáccunk Trupp színészei ezeket az együgyűnek tűnő, de valójában alap emberi igazságokat és tulajdonságokat keresik a szövegben és önmagukban is. Mindezt társművészetek segítségével teszik (zene mint hang, képzőművészet). A szöveg ezekkel az audiovizuális eszközökkel kiegészülve igazi varázslattá válik, és a nézők szeme láttára emeli Petőfi költeményét a lélekhez közelebb. A Bolond Istók nyelvezete így válik hallgathatóvá, korszerűvé, fiatalossá és örök érvényűvé, ami a klasszikusok legfőbb jellemzője.



Az előadás létrejöttét a MOZDULJ! PETŐFI! – a Petőfi 200 vajdasági programsorozat keretében a Szekeres László Alapítvány támogatta.

Színházi élményem

Amikor azt mondják, hogy színház, akkor egy dolog jut az eszembe, ami nem más, mint az előadások. Sokat láttam már, fel is elevenítem egyik élményem.

Alsós voltam, amikor elmentünk egy csodálatos előadásra. Amikor odaértünk, nagyon izgultunk, mivel nem tudtuk, hogy mi lesz a témája. A háttérrel próbáltuk kitalálni, hogy miről is fog szólni a színdarab. Volt, aki azt mondta, hogy ez a Lúdas Matyi lesz, volt, aki azt, hogy ez biztos valami haty-tyúval kapcsolatos műsor. De, mint tudni, a díszlet semmit sem árul el. Elkezdődött. Bejött a bemondó, és megmondta, hogy a végén ki kell találnunk mi a címe a mesének. Az egész úgy indult, hogy egy embert idegesítették a legyek, lacsapta őket, de hetet egyszerre. Akkor már volt sejtésünk arról, hogy mi lehetett a cím. A szereplő elment, és elmondta mindenkinek, hogy ő leütött hét legyet egyszerre. Senki nem hitt neki, de az utolsó, akinek elmondta, az azt mondta:

– Te akkor nagyon erős lehetsz. Csak úgy hiszem el, ha legyőzöl kötélhúzásban.

Azt mondta a főszereplő, hogy mindjárt el is kezdhetjük, csak kell egy kis segítség. A közönség felé fordult, és azt mondta:

– Kell nekem három erős gyerek.

Én is jelentkeztem, de mivel hátrébb ültünk, nem láttak bennünket. Kiválasztott három lányt. Szomorúak voltunk, mert nem minket hívott ki, de attól még jó volt nézni. A szomorúság nem is tartott sokáig, csak egy pár percig. Amikor újra lehetőségként felkínálták, hogy ki lehet menni a színpadra, akkor én és az osztálytársaim, mint az örültek szaladtunk a színpadra. A tanító nénink fogta a fejét, hogy mi voltunk azok, akik nagygyerek léttünkre úgy viselkedtünk, mint a kis ovisok. Vége felé tartott már, és mentünk volna a másik helyszínre, amikor kijött a bemondó, és megkérdezte, mi volt a cím. Mindenki mondta, hogy Hét legyet egy csapásra.

A végén megkérdezték, hogy tetszett-e nekünk a mese. Mindenki üvöltötte, hogy igen!

Sok helyre mentünk még utána, de a színházi élményt sosem felejtettem el.

Deli Dorina, 6. osztály, Dózsa György Általános Iskola, Gunaras



RENCSÁR ANDREJ
4.c. Nikola Tesla Á.I.
Topolya

Hittel, lelkesedéssel, a közönséggel együtt lélegezve (2.)

1974-ben megalakult az Újvidéki Színház. Társulata nem volt, de ott voltunk mi, rádiós színészek. Elsőként azt az előadást említeném, amelyet a mai napig sokan nem felejtettek el. 1977. november 24-én volt a bemutatója Molnár Ferenc *Játék a kastélyban* című, rendkívül népszerű vígjátékának. **Németh P. István**, az Újvidéki Színház akkori igazgatója **Ljubomir Draškićot**, a kiváló belgrádi szakembert kérte fel a darab rendezésére. Meggyőződéssel állítom, hogy — különösen ami a rendezést illeti — rendhagyó előadást álmodott a színpadra. 125-ször játszottuk el a Molnár-darabot, melyben Turait alakítottam. Mrožek *Emigránsok*, Krleža *Agónia* című műve mellett a *Játék a kastélyban* színeszi pályám legfontosabb állomása volt.

Csendesen, mélységes nosztalgiával szeretnék visszalépni az időben. 1992-ben Müller Péter *Szomorú vasárnap* című színművével Bécsben vendégszerepelt az Újvidéki Színház. **Vándor Györgyi** bécsi színikritikus a fellépést a következőképp harangozta be: *több mint tíz éve, 1981 áprilisában az Akademietheaterbe hívtam a kötelesség Molnár Ferenc Játék a kastélyban című darabjára, szintén az Újvidéki Színház társulatának előadásában*. Hát lássuk, mit tudnak ezek az újvidékiek, amit eddig ebben a darabban nem láttam — gondoltam, amikor beültem a nézőtérre. Talán öt percig tartott a gyanakvás, aztán elfelejtettem a szakmát. Vörösre tapsoltam a tenyeremet, gátlástalanul hahotáztam, mintha akkor halottam volna először a félig betéve tudott szöveget. Ezek az újvidéki vidékiek tudják, mi a színház — állapítottam meg.

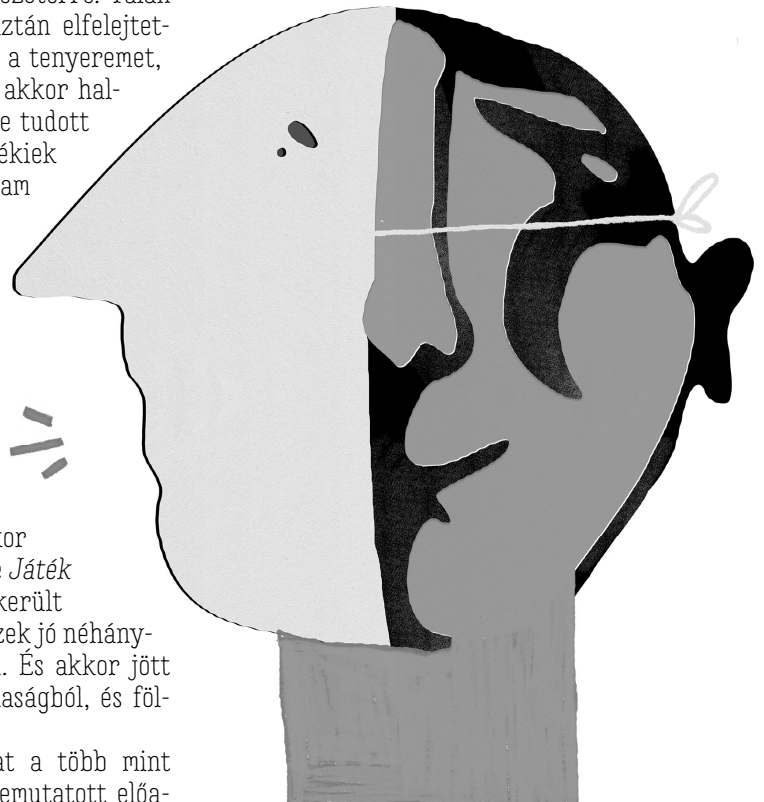
Ezt el kellett mondanom, hogy megértsék, az akkor alig hároméves Újvidéki Színház az Újvidéki Rádió színészeivel ott Bécsben, a Burgtheaterhoz tartozó, Liszt utcai Akadémiai Színházban felejthetetlen sikert aratott. Bevallom őszintén, nem volt mindegy. Bizony, egy kissé inunkba szállt a bátorság. Valamikor ugyanis a Molnár Ferenc rendezte *Játék a kastélyban* ebben a színházban került közönség elé, és az osztrák művészek jó néhány-szor előadták nagy-nagy sikerrel. És akkor jött egy kis társulat valahonnan Vajdaságból, és fölmerészkedett erre a színpadra.

Álljon itt még néhány mondat a több mint negyven évvel ezelőtt Bécsben bemutatott előa-

dásról. Emlékszem, mintha tegnap történt volna. Az öltözőben szorongva, lámpalázasan vártuk a kezdést. A jugoszláv nagykövetség ott lévő tagjai figyelmeztettek, ne lepődjünk meg, ha kevesen lesznek a nézőtérén, mert korábban a többi, Bécsben fellépő, jugoszláv művész iránt sem volt túl nagy az érdeklődés. Aztán tíz perccel a kezdés előtt benyitott az öltözőbe Németh P. István, a színház igazgatója, és ennyit mondott: *csak nyugodtan, gyerekek, táblás ház vár benneteket*. S az Újvidéki Színház társulatát az előadás végén nemcsak szünni nem akaró vastaps, hanem *bravó!*, *bravó!* kiáltások fogadták.

A Rádiószínház tagjaként az Újvidéki Színházban való rendszeres foglalkoztatásom — a többi rádiós színésszel együtt — évekig tartott, és a színészi pályám szempontjából sokat számított. Ám volt még egy olyan esemény, amely számomra felejthetlenné vált.

1984. április 25-én Versecen tisztújító értekezletet tartott a Jugoszláv Dráma- és Művészetek Szövetsége. A hat köztársaság és a két tartomány színészképviselői ültek asztalhoz, hogy megválasszák a szövetség elnökét. Mivel Vajdaság volt soron, a Vajdasági Dráma- és Művészetek Egyesülete, nem kis meglepetésemre, engem javasolt. Nem taga-



dom, jólesett a jelölés, nagy megtiszteltetés volt számomra, és óriási felelősség is. Az értekezlet **Mira Banjac** nyitotta meg, majd a vajdasági felterjesztést az indoklás után — minden nagyobb bevezetés nélkül — voksolásra bocsátotta, a hat köztársaság és a két tartomány küldöttei pedig egyhangúlag megszavazták. Megköszöntem a kollégák bizalmát, és elmondtam, nagyon szeretném, ha a színészi etika és hivatás megbecsülése lenne az, ami a további munkánkat meghatározná. Igen, az Újvidéki Rádió színészét választották meg erre a fontos tisztségre, de én ezt a döntést a nemzeti hovatartozásomnak köszönhettem, és ez az, amire ma is büszke vagyok! Négy éven át, amíg a mandátumom tartott, bárhol is jártam abban a nagy országban, a színész kollégák mindenhol szívélyesen fogadtak, bizalommal fordultak hozzám, és éreztem, őszintén tisztelik azt a nemzetet, amelyhez tartozom.

1985 szeptemberében, válságos időben kerültem igazgatóként az Újvidéki Színházba. A szabadkai színház kálváriája, a gazdasági válság a magára maradt Újvidéki Színháznak nagy gondot okozott. Ennek ellenére nem egy ismert rendező sietett a segítségünkre. Felsorolom — a teljesség igénye

nélkül — azoknak a rendezőknek a nevét, akik a mandátumom alatt az Újvidéki Színházban dolgoztak: a magyarországiak közül **Székely Gábor** (Örkény István: *Tóték*), **Jancsó Miklós** (Tolnai Ottó: *Bayer aszpirin*), **Babarczy László** (*Liliom*, *A nők iskolája*, *Egy lócsiszár virágvasárnapja*). Meg kell említenem **Tompa Gábort**, a kolozsvári Állami Magyar Színház igazgató-főrendezőjét, és **Vidnyánszki Attilát** is, aki Kárpátaljáról jött. Tompa Gábor Büchner *Woyzeck* című művét rendezte, Vidnyánszki Attila pedig Arisztophanész *Lysistrata* és Ibsen *Kísértetek* című drámáját állította színpadra. Két neves, macedón rendező, **Vladimir Milcsin** (Goethe — D. Drašarova: *Clavigo*) és **Ljubisa Georgievszki** (Örkény István: *Forgatókönyv*) igencsak meglepte az anyaországi színházi szakmát. **Želimir Orešković**, a horvát színházi élet egyik meghatározó egyénisége Krleža *Agónia* és Ibsen *A hazaáruló* című színművét álmodta színpadra.

(Folytatjuk)

Faragó Árpád

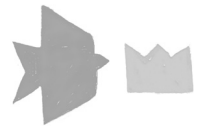
Megjelent a Hét Napban
2021.04.27. LXXVI. évf. 15. szám



Örkény István: *Tóték*

(fotók forrása: Az Újvidéki Színház archívuma (www.uvszinhaz.com/hu/arhiva/))

A XXVII. Találkozó szakmai zsűrije



Crnkovity Gabriella színész

Topolyán születtem. A gyermekkor, amit megélhettem, gyakran inspirációim forrása. Önfeledt, játékos, szabad, időntúli, a felfedezés szünni nem akaró örömeivel. Asztaliteniszestem, hála a bátyámnak, aki után kishűgiként vakon mentem. A tíz év sportolás alapot adott egyfajta kitartásnak, munkabírásnak, és annak, hogy ne adjam fel rögtön, ha valami nem megy elsőre. A színház... egy ideig csak képzelgés, álom, mi lenne ha... Míg egyszer csak sikerült találkozunk. Zentán. Igen, itt kezdtem az amatőr színjátszást, majd Topolyán is volt szerencsém próbálgatni magam és Szabadkán is. Nagyon szép időszaka volt az életemnek. Az Újvidéki Művészeti Akadémiát 2009-ben végeztem. Osztályvezető tanáraink László Sándor és Balázs Áron voltak. Számomra ők az a stabil alfa, akikhez gondolatban mindig visszatérek, ha elbizonytalanodom egy munka során. Az egyetem elvégzése óta Újvidéken élek és dolgozom. Színészként. Az Újvidéki Színházban. És ha szerencsém van, néha kipróbálhatom magam más közegekben is. Amatőr társulatokkal és gyerekcsoportokkal is dolgozom időnként. Sokat tanulok tőlük. Hibáim és sikertelenségeim is az enyémeik, együtt dolgozom velük és rajtuk. Néhány éve van egy új tanítóm, aki a legtisztább tükröt tartja elém. A fiam.



rosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulatával, a Kolozsvári Állami Magyar Színházban. Jelenleg az Újvidéki Művészeti Akadémia tanára vagyok. Színházrajongásom elég korán kezdődött. Versmondóként ismertem meg a színpadot. Megtapasztaltam a kapcsolatot az előadó és a hallgatóság között és annak jelentőségét, hogy a színpadon kimondott minden egyes szónak helye és célja van. Amatőr színjátszó is voltam. Ennek a korszaknak csodás élménye a közösséghez való tartozás és a közös alkotási vágy; az ötletelések, viták, kényszermegoldások (mert sosincs pénz) és az a felülmúlhatatlan érzés, hogy végül megszületik valami, amiért mindannyian keményen dolgoztunk. S erre a valamire emberek kíváncsiak. Bejönnek és megnézik. Azért ez, valljuk be, nem semmi! ☺

Pálfi Ervin színész, tanársegéd

1980. augusztus 24-én születtem Szabadkán, Pálfi Ervin névre hallgatok, ha lány lettem volna, most Szabinának szólíthatnátok. Azt hiszem kötődöm ehhez a szegény, szürke, unalmas Szabadkához, illetve Vajdasághoz, illetve a Balkánhoz. Kifejezetten szeretem ezt a multikulturális közeget. Máshol nem nagyon tudom elképzelni az életem. A gép úgy dobta, hogy színész lettem. Húsz éve vagyok a pályán, és többé-kevésbé még mindig örömet tud szerezni. Nem konkrétan a színészet, hanem maga az alkotás. A közös alkotás. A fantáziánk segítségével a semmiből valamit csinálni, s ezen az úton megtudni egy kicsit többet magunkról, a világról. Csodálatos kaland. Na, nem mindig. Azt mondják, munkamániás vagyok. Ebben van valami, pontosabban: ha dolgozunk, akkor dolgozzunk rendesen, keményen! Csak úgy van értelme. Ezt valom. Ez persze egyáltalán nem zárja ki, hogy jól érezzük magunkat. Hát így. 43 éves palicsi lakos vagyok, kislányom van, feleségem, kutyám, papagájom, sok-sok halam és sok-sok hangszerem. Néha nagyon nem értem magamat, másokat, és az egész világot, néha pedig minden olyan egyértelműnek és egyszerűnek tűnik...



„...de mégis azért az jó ebben, hogy kíváncsi vagyok, vajon lesz-e: végbélrákom vagy szívgyógyyszerem, unokáim meg a többi ilyen dolog, ami azt mutatja hogy éltem...” (Lovasi A.)

Dr. Góli Kornélia dramaturg, tanár

1981-ben születtem Szabadkán. Az általános iskolát és a gimnáziumot szülővárosomban fejeztem, majd a Veszprémi Egyetem Tanárképző Karának Színháztörténet szakán folytattam tanulmányaimat. Az elmúlt 19 évben dolgoztam az Újvidéki Színházban, a Zentai Magyar Kamaraszínházban, a szabadkai Kosztolányi Dezső Színházban, a szabadkai Népszínház Magyar Társulatával, a Temesvári Csiky Gergely Állami Magyar Színházban, a debreceni Csokonai Színházban, a vajdasági Tanyaszínház társulatával, a kassai Thália Színházban, a ma-



William Shakespeare: Szentivánéji álom

Bemutató: 2007.07.10.

Ezt az előadásunkat sajnos csak háromszor láthatta a közönség, kétszer helyben, majd pedig Orahovón. A szemlén sem vettünk részt.



A Mára
amator-színház bemutaja
Sir William Shakespeare
SZENTIVÁNEJI ÁLOM

TIKORJELŐS	Virág Anita
DEBRECENI	Világos Anikó
ÓBERKÖNY	Nagy Karina
FEJÉNY	Petrás Anett
PIRÓ	Béres Anikó
MOGYI-FENYŐR	Vörös Emese
CSÜSÖMÉNY	Tóth Anikó
BERMÉN	Székely Anikó
ÓCSÉNY	Vida Anikó
MELENY	Tomik Anikó
VEGYES	Székely Anikó
NYM-SZÉNY	Tóth Anikó
KÖRÖKÖR-SZÉNY	Tóth Anikó
FEJÉNY-SZÉNY	Magyar Anikó
ÓCSÉNY-SZÉNY	Székely Anikó
FEJÉNY-SZÉNY	Petrás Anett
MELENY-SZÉNY	Vörös Emese
MELENY-SZÉNY	Petrás Anett

RENDELŐZŐ: Csernik Ágnes

Bélyeg: árképes adomány



Mára Amator Színház

XXVII

Impresszum



Súgó – a Vajdasági Magyar Amator Színházok XXVII. Találkozójának színlapja • Kiadja a topolyai Mara Amator Színház, Topolya Község Művelődési Háza, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség
• A fedőlapot Pál Anikó tervezte Ónya-Oláh Dóra munkája nyomán • Tördelő-szerkesztő: Pál Anikó • Szerkesztette: Virág Kiss Anita és Gucci Mónika • Munkatársak: Bencsik Orsolya, Benedek Miklós, Epstein Ágnes, Gere Kitti, Gucci Mónika, Kiss Zoltán, Kormányos Katona Gyöngyi, Mendrei Ákos, Mendrei Anna, Mendrei Zsolt, Nagy Karina, Pastyik Nóra, Pobrányi Anasztázia, Szerda Zsófia, Sutus Áron, Terék Anna, Tomik Nimród, Turi Orsolya, Vastag Gazsó Hargita, Virág Kiss Anita
• Korrektor: Jankovics Andrea • A rendezvény megőrkítéséért felel: Zoomanoid Multimedia • 2023 áprilisa, Topolya